

Historie obce Jenišovice

Historie naší obce sahá hluboko do minulosti. První historický zápis o naší obci se nalézá v archivu Strahovského kláštera v Praze, kde se praví, že roku 1143 celá ves Jenišovice náleží tomuto klášteru. Z toho tedy vyplývá, že naše obec existovala již ve 12. století. Mocným rodem Markvarticů, který vládl rozsáhlým územím od pomezních hor až k řece Jizeře a na východ k řece Kamenici, byl na místě někdejšího hradu vybudován klášter, který se nazýval Klášter Hradiště. Sem potom byl povolán řád cisterciácký. Tomuto klášteru potom náleželo celé území od Hradiště až po svahy Kopaniny, tedy i území naší obce. Klášter byl velkým pomocníkem vládnoucímu rodu tím, že zakládal nové osady, vábil sem nové osadníky, kteří se pak stávali jeho poddanými a pomáhali tak dávkami a robotami zabezpečovat blahobyt, jak pro vládnoucí rod, tak pro klášter.

Z historie dokladů se dovídáme, že opatové jmenovaného kláštera zakládali i plebenie neboli fary, a sice v Jenišovicích a v Rychnově. První opat se připomíná roku 1184. Z toho tedy můžeme usuzovat, že od této doby území naší obce náleží klášteru hradištskému. Prvními osadníky byli Češi, o čemž svědčí názvy obcí jako:

Paceřice, Jenišovice, Odolenovice, Ohrazenice, Žďárek, Sestroňovice...Jmenované obce pak tvořily rychtu jenišovickou. K ní později byl připojen i Rychnov, Rádlo a 4 lidé z Nudvojovic. Za husitských válek byl klášter 30. dubna 1420 bratrstvem orebitským, pod vedením Hynka Krušiny z Kumburka, obležen a spálen. Bratrstvo orebitů toho roku táhlo na pomoc ohrožené Praze a v cestě jim byl klášter, odpůrce husitství.

Roku 1436 připadlo celé území rychty jenišovické Heníkovi z Valdštejna se sídlem na Vranově, či Skalách nad Jizerou. Od roku 1565, kdy nastalo rozdělení zboží vartemberských na Hrubém Rohozci, patří území naší obce pod Hrubý Rohozec. Roku 1628 kupuje zkonfiskované statky vartemberské, po prohrané bitvě na Bílé Hoře, císařský důstojník Mikuláš Des Fours Walderode. V jejich majetku zůstal Rohozec až do roku 1945, kdy byl posledním majiteli Karlovi, prezidentským dekretem z 21. června 1945, pro zrádovství a kolaboranství, zkonfiskován.

Červený dvůr, který byl poplužním dvorem k panství Hrubý Rohozec, přešel roku 1952 v majetek JZD v Jenišovicích.

Jak vypadal obraz naší obce v dávné minulosti si můžeme dnes jen těžko představit. Podle dochovaných zpráv víme, že na návrší nad vsí stál dřevěný kostel, který se připomíná již roku 1348. Kolem kostela byl hřbitov, který byl zrušen roku 1839 a na jeho místě koncem minulého století byl zřízen park, který tu je dodnes. Kostel je významná památka barokní architektury a dnes je prohlášen za památku první třídy a je chráněn památkovou péčí. Dne 5. května 1831 udeřil blesk do věže kostela a požár zničil kryt a zvony. Nové zvony byly zakoupeny roku 1847 a věžní hodiny zakoupila obec teprve roku 1882. V roce 1865 byly v prostranství u kostela vysázeny lípy a kaštiny.

Na novém hřbitově jsou pohřbeni prarodiče národního umělce Petra Bezruče, Josef a Františka Brožkovi z Hrubého Rohozce, dále pak kronikář Josef Dlask z Dolánek a Jan Cejnar z Frýdštejna. Též je zde pohřbena Anna Vedralová, ošetřovatelka Karla Havlíčka Borovského, jemuž k smrti dosloužila 29. července 1856.

Škola v Jenišovicích se připomíná již na konci 17. století. Původně to byla dřevěná chalupa, patřící kostelu, která se pronajímala k vyučování. Roku 1787 byla otevřena nová škola. Sem docházely děti z dalekého okolí. V polovině 19. století školní budova již nevyhovovala a proto roku 1840 byla postavena nová kamenná školní budova nákladem 5752 zlatých. Tato budova sloužila až do roku 1899, kdy byla provedena generální oprava v ceně 30 000 zlatých. Tato budova slouží dodnes i když dnes je v ní umístěna mateřská škola.

V roce 1960 se začalo s výstavbou nové základní školy, která byla dokončena roku 1962. V roce 1911 byla též v Jenišovicích založena tělocvičná jednota Sokol.

V roce 1960 dochází ke sloučení obcí Jenišovice a Odolenovice v jednu obec se sídlem národního výboru v Jenišovicích. Téhož roku byla také sloučena JZD obou obcí v jeden celek pod názvem "JZD Družba Jenišovice" se sídlem v Jenišovicích. V roce 1963 přibýlo v obci dlaždičského družstva Žula.

V roce 1957 byla provedena úprava silnice směrem k Turnovu a provedena úprava návsi. V roce 1971 byly dostavěny dva kravíny pro výkrm hovězího dobytka.

Po rozsáhlé rekonstrukci budovy fary, kde sídlil místní národní výbor, zde byla zřízena obřadní síň a dále pak úřadovna MNV, knihovna a místnost pro matriku. Od roku 1950 se v obřadní síni konají sňatky a jiné matriční události. V roce 1991 byl obecní úřad přestěhován z budovy fary do přízemí budovy mateřské školy. V této budově je sídlo obecního úřadu do současné doby.

O kulturní život v obci se dříve starala osvětová beseda, v současnosti zajišťují společenské akce spolky v obci a obecní úřad. Pořady k slavnostním akademiím a příležitostným oslavám připravují učitelé základní školy a mateřské školy.